

LIETUVOS RESPUBLIKOS GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. X-764 15 IR 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 str. 14 d. įpareigoja viešuosius vandens tiekėjus Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos paskirtam garantiniam vandens tiekėjui per metus mokėti 2 procentus nuo praėjusių metų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklos pajamų, bet ne daugiau kaip garantiniam vandens tiekėjui apskaičiuotas investicijų grąžos dydis, lygus 0,5 procento vidutinės svertinės kapitalo kainos. Toks reguliavimas ne tik, kad neapsaugo lėšų nuo jų nuvertėjimo, bet ir sudaro sąlygas joms mažėti dėl garantinio vandens tiekėjo patiriamų lėšų administravimo sąnaudų. Tokios sąnaudos būtų gerokai mažesnės, jeigu lėšos būtų kaupiamos kiekvieno viešojo vandens tiekėjo atidarytoje kaupiamųjų lėšų sąskaitoje.

Be to, pagal Įstatymo 33 str. 25 d. Įstatymo 15 str. 14 d. nurodytos įmokos įtraukiamos į geriamojo vandens kainą, kuri galioja viešojo vandens tiekėjo aptarnaujamoje teritorijoje, o pagal dabartinę Įstatymo 15 str. 14 d. redakciją panaudoti šias lėšas garantinis vandens tiekėjas gali kitur. Tai neteisinga vartotojų, sumokėjusių įmokas per paslaugų kainas, atžvilgiu. Jeigu įmokos būtų kaupiamos viešojo vandens tiekėjo kaupiamųjų lėšų sąskaitoje, būtų užtikrinta, kad įmokos galėtų būti naudojamos tik šio tiekėjo aptarnaujamoje teritorijoje. Be to, teisiškai nepagrįsta, kodėl šios viešojo vandens tiekėjo lėšos yra išskirtos iš viso viešojo vandens tiekėjo turto ir joms taikomas kitoks teisinis režimas, negu nustatytas Įstatymo 15 str. 18 d.

Dabartinis teisinis reguliavimas taisytinas taip pat dėl to, kad kaupimas negali būti begalinis, ypač atsižvelgiant į tai, kad sukauptos lėšos nuvertėja. Dėl to, analogiškai, kaip pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 39 straipsnio 2 dalį ir 59 straipsnio 5 dalį akcinėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse sudaromas privalomasis rezervas, kaupiama lėšų garantiniam tiekimui suma turėtų būti baigtinė ir sukaupus tam tikrą dydį, kaupimas turėtų būti stabdomas.

Dėl paminėtų priežasčių Įstatymo projektu siekiama sumažinti Įstatymo 15 str. 14 d. nurodytų įmokų kaupimo sąnaudas bei sudaryti vienodas sąlygas visų viešųjų vandens tiekėjų, išskyrus pačius garantinius vandens tiekėjus, licencijų praradimo atveju panaudoti pagal Įstatymo 15 str. 14 d. sukauptas įmokas jų aptarnaujamos teritorijose. Be to, Įstatymo projektu siekiama įtvirtinti dydį, kurį pasiekus įmokų kaupimas būtų sustabdytas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai – Seimo nariai:

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu įstatymu nustatyta, kad viešieji vandens tiekėjai Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos paskirtam garantiniam vandens tiekėjui per metus turi mokėti 2 procentus nuo praėjusių metų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklos pajamų, bet ne daugiau kaip garantiniam vandens tiekėjui apskaičiuotas investicijų grąžos dydis, lygus 0,5 procento vidutinės svertinės kapitalo kainos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugoms užtikrinti, įmokas mokant kas ketvirtį nuo garantinio vandens tiekėjo paskyrimo dienos. Taigi, nors ir visas surinktas įmokas garantinis vandens tiekėjas gali panaudoti bet kurio regione esančio viešojo vandens tiekėjo, kuriam panaikinta licencija, aptarnavimo teritorijoje. Tokiu būdu surinktų įmokų gali nelikti garantiniam tiekimui vykdyti tame pačiame regione esančio kito viešojo vandens tiekėjo, kuriam panaikinta licencija, aptarnavimo teritorijoje.

Be to, Įstatyme nenustatytas joks dydis, kurį pasiekus įmokų kaupimas būtų sustabdytas. Toks neribotas kaupimas yra nepateisinamas, nes lėšos nuvertėja.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymu siūloma nustatyti, kad viešieji vandens tiekėjai atidaro kaupiamųjų lėšų sąskaitą, kurioje kaupia Įstatymo nustatyto dydžio įmokas garantiniam tiekimui iki sukaupytų lėšų suma pasieks Įstatyme nustatytą dydį. Tai sudarys sąlygas sumažinti Įstatymo 15 str. 14 d. nurodytų įmokų administravimo sąnaudas, be to, leis licencijos praradimo atveju sukauptas įmokas panaudoti tik to viešojo vandens tiekėjo, kuris sukaupė lėšas, aptarnautoje teritorijoje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Nėra.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymo pakeitimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant įstatymo projekte siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte naujų sąvokų nėra.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Aplinkos ministras turės patikslinti Garantiniam geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų užtikrinimui mokamų įmokų naudojimo tvarkos aprašą.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.

Įstatymų pakeitimų projektams įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

„Garantinis geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas“, „viešasis vandens tiekėjas“.

16. Kiti, iniciatoriaus nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia

Seimo nariai: Edita Rudelienė